

گفت و گوی صبا با مسعود شکیبایی، هنرمند ابداع گر در حکاکی و سرامیک

طرحی نو در هنر حکاکی ایران

مسعود شکیبایی هنرمند حوزه گرافیک

فرهوند ناظریان
گفت و گو

و صنایع دستی ایران، حدود ۲۵ سال است که در رشته های مختلف هنری دستی بر آفرینش دارد. آثار او تا کنون به ۲۲ جشنواره بین المللی و کشوری راه یافته اند که از این میان ۱۰ اثر او برگزیده جشنواره بوده اند. او که به مدت ۱۴ سال است در دانشکده های هنری ایران مشغول به تدریس است درباره تکنیک ابداعی خود با خبرنگار صبا به گفت و گو نشسته است. در ادامه با این گفت و گو همراه صبا باشید.

از طریق سازمان فرهنگی ارتباطات اسلامی و رابطان فرهنگی ایران و روسیه، روپدایی به نام هفته فرهنگی ایران و روسیه تعریف شده بود که طی آن ایران در روسیه نمایشگاهی را برگزار کرد. این نمایشگاه دارای ورک شاپ های تخصصی نیز بود. در این ورک شاپ با مشورت سازمان فرهنگی و هنری ایران این آثار در نمایشگاه مسکو که در روسیه دایر شده بود، به نمایش درآمدند و به مدت ۶ روز مراحل اجرایی این تکنیک را روی یک طرح جدید، پیش روی علاقه مندان نشان دادیم. البته مطمئناً کار تمام نشد چرا که آماده شدن این آثار مستلزم زمان بیشتری می بود اما به مدد این ورک شاپ مراحل آماده شدن بخشی از کار صرفاً به جهت آشنایی مخاطب رونمایی شد. طی این نمایشگاه از ۷ اثر هنری با همین سبک هم رونمایی شد که عنوان ارتباط فرهنگ هنری ایران و روسیه را به خود تعلق داد.

با توجه به هنر تلفیقی که در این سبک به کار گرفته اید،

احتمالاً بر هنر خوشنویسی هم مسلط هستید؟

بله، رشته اصلی من خوشنویسی است و در حوزه های مانند کالوگرافی، تایپوگرافی، خوشنویسی و طراحی در حجم، سال هاست که فعالیت می کنم و ابداع این سبک ریشه در همه این شاخه های هنری دارد.

و اما خودتان بیشتر هنر تان را وام گرفته از چه شاخه ای می دانید؟

شاید گرافیک، چرا که سالهاست در حوزه گرافیک فعالیت می کنم و با رتبه های هم که در این زمینه در سالهای متمادی به دست آورده ام، بیشتر در این عرصه شناخته شده هستم. اما هنر خوشنویسی نیز از علایق شدیدی بنده است که بیش از ۳۰ سال است با آن عجین هستم.

وقتی صحبت از گرافیک می شود، ذهن مخاطب این هنر را در دو شاخه دیجیتالی و دستی به یاد می آورد، بفرمایید فعالیت شما بیشتر در حوزه دستی گرافیک بوده است یا

جذاب کرده است، تکنیک ابداعی است که در این آثار است و به پر بار شدن حوزه صنایع دستی در تنوع محصولات هنری افزوده است. تا به امروز ۱۰ اثر با این تکنیک توسط خود بنده آماده شده است، که هر کدام با توجه به آیه قرآنی که روی آن حکاکی شده است، ترکیب بندی و جلوه خاص به خودش را دارد. به همین جهت این آثار هم از لحاظ فرم در تفاوت با یکدیگر قرار دارند و هم از لحاظ روح اثر که مبتنی بر آیه انتخاب شده است. اما همه آنها در تولید با تکنیک اجرایی مشترکی اجرا شده اند. تا به حال موفق شدم ۱۰ اثر را در این تکنیک به مرحله نهایی و اجرا برسانم.

تولید و به اجرا رسیدن این ۱۰ اثر چقدر زمان برده است؟

ساخت این آثار بیش از ۱۰ سال زمان برده است. به این خاطر که هر کدام از آنها یک سال نیاز به کار داشتند، چرا که حکاکی روی سفال پخته شده و یا سرامیک انجام می شود. تراش دادن روی سرامیک پخته شده که ما به آن اصطلاحاً بیسکویت هم می گوئیم، بسیار سخت است و نیاز به ظرافت کاری و دقت بالایی دارد. معمولاً حکاکی های که پیش از این روی سفال انجام می شد مربوط به قبل از پخت سفال بود، در این آثار در واقع کنده کاری و حکاکی روی سفال پخته ای انجام می شود که به سنگ می ماند. به همین جهت علاوه بر سختی هایی که دارد، خطر شکستن و برنده شدن آن نیز همیشه وجود دارد.

برای تراش دادن و حکاکی روی سفال از چه وسیله ای استفاده می کنید؟

فلز های مینیاتوری، این وسیله می تواند ظرافت های موجود در فرم های هنری را بهتر و دقیق تر کنده کاری کند. از این فلزها سنگ تراش ها نیز استفاده می کنند، و میزان ظرافت آن با مته های ریزی که بر سر آن نصب می شود، قابل جایگزینی است.

در هفته فرهنگی ایران و روسیه چگونه از این آثار رونمایی شد؟

مسعود شکیبایی:

هر اثر روح خودش را دارد

اثری داشتید که علاوه بر اینکه در جشنواره صنایع دستی امسال در خشید و حائز رتبه اول شد، در روپدای هفته فرهنگ ایران و روسیه به عنوان یک اثر ابداعی از ایران رونمایی شده است، درباره این اثر و ابداعی که در تکنیک سفال داشتید، صحبت کنید؟

ابداع بنده، تکنیک جدیدی از تلفیق چند هنر خوشنویسی، سرامیک و حکاکی است، در این آثار من آیه ای از قرآن را به صورت خوشنویسی از خط ثلث روی سرامیک حکاکی می کنم. حکاکی روی سرامیک برای اولین بار است که در جهان انجام شده است. خوشبختانه نمونه ای از این آثار توانسته اند در جشنواره بین المللی صنایع دستی سرو سیمین مقام اول را در بخش سنتی کسب کنند.

درباره اثری که در جشنواره سرو سیمین موفق به کسب رتبه اول شده است، صحبت کنید...

آنچه که این اثر را برای داوران ایرانی و هنردوستان خارج از کشور